

Hochpyr. A, II, 15); en el Baix Gaià anomenen *blat de kuantravén* el de qualitat mediocre, d'on la cobla protestatària: «cànem de vores / vi de maioles / i *bl. de contravent!* / això és la llei de Déu?» (Montferri, 1964). *Malventós*. *Paravent* [DOrt.], preferit i certament preferible, a *biombo*. *Sotavent* i *sobrevent* (única expressió catalana, StPolM 1927, evitem l'acastellanat *barlovent(o)*): se n'ha parlat ja a *SOBRE* i *SOTA*; suplemento: «com l'embat se metria, que ells, que fossen a *sobrevent*», Muntaner, § 13 (Casac. IV, 43.27, 10 44.6). *Sobrevent* figura també en Eiximenis, i en JoMartorell, que oposa «a *sobrevent* --- a *sotavent* ---» (§ 281, Ag. III, 271.8, 271.10); *sobrevent* Coromines (De *plac* --- v, p. 190).

CULTISMES: Del ll. *ventilare* 'ventar, esventar, moure a força de vent, sotmetre al vent' [DTo. 1647, *ventilar una qüestió*]; *ventilació* [Belv.]; és probable que en el prompte afermar-se d'aquest llatinitisme en català i altres llengües romàniques vagi fer un paper decisiu una lapidària màxima llatina del Petrarca: «litterato stulto nil importunius: habet enim instrumenta quibus amentiam suam *ventilet* ac defendat»; se servien ja d'aquesta cita (per atacar Fra Antoni Canals) els jurats de València en l'a. 1399 (cita deturpada en l'ed. d'aquesta carta pel P. Ivars, *El Escr. Eiximenis*, Arch. Ib.-Am., 1920, 95), rectificada, si bé amb mala puntuació i segurament poc compresa per F. Rico (*Actes VI Coll. Int. Ll. i Lit. Cat.* 1983, 282), i Rubio Vela (en bona ed. d'aquella missiva, en l'Ep. Val. Med., 117)). *Ventilador*. *Ventilant*. Per via popular va donar el cast. *beldar* 'ventar (cereals)', amb var. dial. *be(l)lar*, l'àrea del qual s'estén a algunes zones del Migjorn valencià: «*bellar*: bieldar (Palma [de Gandia])»; «⁺*bell*: bieldo (Palma)»; «*fer bell* en la Marina: limpiar los panes en la era», Sanelo (II, 6v, 8).

¹ Devia ser mot tècnic meteorològic, que assenyalo per tant, venint d'una autoritat com ell, tot i que la lectura de les dues *-a* no és del tot clara. Suposo sigui grec *καταφατικός* 'emfàtic, afirmatiu' (Plutarc, i Apol·loni d'Alexandria): sembla que li doni el valor de '(vent) impetuós' o 'de direcció molt definida'; ¿o seria un derivat de *φάσις* 'fase' amb *κατα-* 'cada'? — ² És la forma que ens ajuda a restablir el ritme i el sentit a base de les dues que em consten escrites: «*sab el vent y no sab de quin torrent*» [sic]: oyo campanas y no supo dónde las tocaban», Belv., 1805; «*sab es vent y no sab es torrent*» (= «oyo el gallo cantar y no sabe en qué muladar»), DFgra. (612a); després d'explicar per carta al seu germà des de Madrid, 14-II-1902, un rumor financer, sense acabar de saber-ne els detalls ni la garantia que podia tenir, escrivia Coromines: «jo sé 'l vent però no sé la corrent». Devia ser metàfora marinera. — ³ Supplementant el DCEC/DECH v, 807 b2, des de mj S. XIII, *abentar* «lanzar un venablo» ms. arag. del *Li. de Alexandre* (gloss. de JKeller); 'equivar, fer fugir': «los manjares que gustaban --- servíamosles con acedo y mal sazonado: buscábamos invención para --- *aventarlos* de casa», G. de Alfarrache (Cl. Cast. III, 13.19). Molt arrelat dial. i ⁶⁰

amer.: ast. *aventau* «alocado» (Vigon), santand. *al-ventar* mar. Castro-Urdiales «echar, lanzar, sacar» (Galomas); «Humeó luego la hoguera --- Metía yo al fuego la leña que me *aventaba* don Rafo, mientras Alicia ---», Eust. Riverca, *La Vorágine*, p. 22; gauchesco *aventar* 'lanzar' Estani. del Campo (Tiscornia, MFierro, vocab. 401); *aventarse* 'apartar-se vivament' (Montagne, *Cuentos Cuyanos*, 22); *aventadero* ja en Berceo (*Mil.*, 321a).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *mestral*, *tramuntana*, *guergal*, *llevant*, *xaloc*, *migjorn*, *llebeig*, *ponent*, *garbí*, *vent de port*, *vent d'avall*, *vent de vall*, *vent d'Aragó*, *vent mari*, *vent de Guara*, *catafàtic*, *ventet*, *vent de grapat*, *vent xerrador*, *vent de les dones*, *bon vent pel cul*, *bon vent i barca nova*, *donar-se vent*, *vent punter*, *per altre vent* 'per altra banda', *pendre per son vent*, *ventada*, *ventarrada*, *ventarrera*, *ventar*, *ventar la pólvora*, *ventar* (una arma), *ventar les campanes*, *vençar*, *ventar ventai*, ⁺*venta*, *ventadissa*, *ventador*, *ventadora*, *ventim*, ⁺*reventim*, *ventimada*, *ventall*, *ventai que*, *ventallista*, *ventallet*, *ventalla*, *ventallada*, *ventallar*, *aventallar*, *aventallat*, *aventalló*, *aventall*, *ventaller*, *ventalleta*, *ventalló*, *ventallum*, *ventallola*, *ventajolall*, *ventajola*, *Ventajola*, *ventatjol*, *ventament*, *ventana*, *ventanal*, *ventària*, *ventarulla*, *ventegada*, *ventegar*, *venteguera*, *ventegassa*, *ventàguel* (??), *ventaguer*, *ventejar*, *venteig*, *venter*, *venterola*, *venticell*, *ventijol*, *ventijolet*, *ventir*, *ventis*, ³⁰ *fulles ventiesses*, *flor ventissa*, *ventisca*, *ventiscar*, *ventisquer*, *ventiscler*, *Passet del Ventisquer*, *Bassa del Ventisquer*, *ventol*, *ventolí*, ⁺*ventola*, *ventolà*, *Ventolà*, *ventolada*, *ventolari*, *ventolejar*, *ventoler*, *ventolera*, *ventolina*, *ventalós*, ^{*}*ventorrer*, *ventós*, *ventosa*, *ventova*, *ventositat*, *ventosar*, *ventosació*, *ventosejar*, *ventúria*, *ventussol*, *ventussa*, *ventussejar*, *aventar*, *enventar*, *enventir*, *ventir*, *esventar*, *esventar-se*, *esventat*, *esventament*, *esventada*, *esvent*, *esventador*, *esventadora*, *esventejar*, *esventiar*, *esventegar-se*, *esventegasar-se*, *esventegassada*, *esventir-se*, *esventida*, *esventolejar*, *vendaval*, *ventafocs*, *ventamosques*, *contravent*, *blat de contravent*, *malventós*, *paravent*, *sotavent*, *sobrevent*, *ventilar*, *ventilació*, *ventilador*, *ventilant*, *bellar*, ⁺*bell*, *fer bell*.

Venta, V. *vendre* *Ventada*, *ventadissa*, *ventador*, *-a*, *ventafocs*, *ventàguel* (?), *ventaguer*, *-era*, *ventajola*, *ventaler*, *ventall*, *ventalla*, *-allada*, *-aller*, *-allet*, *-alló*, *-allola*, *ventament*, *ventamosques*, *ventana*, *ventanal*, *ventar*, *ventària*, *-arrada*, *ventarulla*, *ventatjol*, *ventegada*, *-egar*, *-egàs*, *-egassa*, *-teguer*, *-era*, *venteig*, *ventejar*, *venter*, *-era*, *-erola*, *venterulla*, *venticell*, *ventijol*, *ventilació*, *ventilador*, *ventar*, *ventim*, *-timada*, *ventir*, *ventis*, *ventisca*, *-iscar*, *ventisquer*, *ventol*, *ventolà*, *-tolada*, *ventolejar*, *-oler*, *-olera*, *-olí*, V. *vent* *Ventolina*, V. *vent* i *ventura* (VENIR) *Ventós*, *ventosa*, *ventosa*, *ventosar*, *-tosejar*, *ventositat*, V. *vent* *Vent-pluig*, V. *ploure*

Ventoldra, *Ventolra*, dubto molt que existeixi, almenys correctament, l'accentuació d'aquest cognom